

Arartekoaren 2015R-52-15 Ebazpena, 2015eko urriaren 13koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailari gomendatzen zaio diru-sarrerak bermatzeko errenta (DBE) eta etxebizitzarako prestazio osagarria benetako bizilekua galtzeagatik (EGPO) eten izana berriro hausnartzea, ez baita bizilekua galdu.

Aurrekariak

(...)-k sustatutako kexa bideratzeko onartu zen. Horretan Arartekoak esku hartzeko eskatzen zuen, diru-sarrerak bermatzeko errenta (DBE) eta etxebizitzaren prestazio osagarria prestazioak (EGPO) etetearen ondorioz.

Erreklamaziogilea prestazioen hartzailea da 2009tik. 2014ko irailaren 29an Lanbideren errekerimendua jaso zuen, azken 6 hilabeteetako benetako bizilekua egiaztatzeko asmoz dokumentazioa aurkez zezan.

Une horretan interesdunak egokitzen jo zuen dokumentazioa (bankuko mugimenduak, pasaportea, hitzordu medikoak, orientabide hitzorduak, CEARren eta hainbat elkarteren ziurtagiria eta abar) aurkeztu zuen. Hala ere, hurrengo hilean prestaziorik jaso ez zuela konturatzean, jaunak prestazio horiek berriro emateko eskatu zuen. Antza denez, ez zuen berraztertze errekurtsorik aurkeztu eteteko ebazpenaren aurka, behin eta berriz aipatu bezala, jakinarazpen hori ez zelako haren helbidera heldu.

Hala eta guztiz ere, ondoren bi alditan Lanbideren ebazpenak jaso zituen, arrazoi berean oinarritutako eteteko egoerari eusten zitzaiola adierazten zutenak. Azken ebazpena 2014ko abenduaren 20koa zen, eta etena honako arrazoi hauetan oinarritzen zuen:

“Prestazio-eskaeraren xede den etxebizitzan ez bizitzeagatik”.

Erreklamaziogileak legez behar den garaian eta moduan aurkeztu zuen berraztertze errekurtsua aipatutako ekintzaren aurka, eta, laburbilduta, erroldatze betekizuna etengabe betetzen zuela, eskatutako dokumentu guztiak aurkeztu zituela eta EAetik irten ez zela eta Lanbidek adierazitako unean ez zuela helbidea aldatu alegatu zuen.

Arartekoak bidezko informazio eskaera egin zion Lanbideri, horren xehetasunen berri emateko. Hona hemen informazioa zein alderi buruz eskatu zen, laburbilduta: *a)* Lanbide erreklamaziogilea erroldatuta dagoen helbidean benetan bizi ez zela adieraztera eraman zuten seinaleak; *b)* Prestazioen ordainketa eteten zuen lehenengo ebazpena ezarritako lege prozedurari jarraituta jakinarazteari buruzko informazioa.

Erantzunik jaso ez genuenez, errekerimendua egin zitzaion 2015eko martxoaren 11n, informazio eskaerari epearen barnean erantzun behar zitzaiola gogorarazita.

Azkenean, 2015eko uztailaren 15ean Lanbideren idazki bat sartu zen erakunde honetako erregistroan. Horrela, agindutako izapidea betetzeko, Lanbidek honako ohar hauek egin zituen:

"2014ko irailaren 27an salaketa bat aurkeztu zen Lanbiden, esanez (...) Frantzian bizi dela eta Bilbora Lanbideri dagozkion kontuetarako etortzen dela. Salaketa jasota, kasua ofizioz berrikustea erabaki zen. Espedientea ebazteko prozesuan (...) jaunari eskatu zitzaion 2014ko martxotik 2014ko iraila bitartean bere bizileku efektiboa zein izan zen adieraz zezala eta azken sei urtetan dituen kontu bakoitzean izandako banku-mugimenduak azal zitza.

[...] Aurkeztutako dokumentazioarekin ez da erakusten eskatutako epealdian Euskal Autonomia Erkidegoan bizileku efektiboa izan duenik. Horrenbestez, DBE eta EPO prestazioak bertan behera geratzen dira 2014ko irailetik aurrera.

[...] 2015rko ekainaren 12an, titularrak jarritako errekurtsua ezestea ebatzi zen. Ebazpen horretarako Zuzeneanen aurkeztutako errekurtsorako aurkeztutako dokumentazioa hartu zen kontuan. Ebazpenaren ondorioa: ez da bere bizileku efektiboa behar bezala egiaztatzen.

Amaitzeko, idazkiarekin batera Lanbidek 2015/06/12ko ebazpena bidali zuen, eteteari eusteko azken ebazpenaren aurka jaunak 2015/01/9an aurkeztu zuen errekurtsua gaitzesten zuena. Errekurtsuaren ebazpenean honako hau aipatu da: entzunaldi izapidea emateko eta benetako bizilekua justifikatzeko egindako lehenengo jakinarazpenaren ondoren, "27/10/2014 se emite Resolución Suspendiendo las prestaciones, notificado el 06/11/2014. No presenta recurso de reposición".

Beraz, egitatezko eta zuzenbidezko beharrezko elementuak daudela ulertuta, honako hauek egin behar dira:

Gogoetak

1. EAEko udalerrri batean benetan bizi izateko eskakizuna gizarteratzeko eta diru sarrerak bermatzeko abenduaren 23ko 18/2008 Legeko 16. artikuluan 4/2011 Legeak emandako testuaren arabera eskatzen da, diru-sarrerak bermatzeko errenta jaso ahal izateko beharrezko betekizun gisa. Zehatz-mehatz, 16.b) artikuluari emandako testu berrian honako baldintza hau ezarri da:

"Eskabidea aurkezteko unean, Euskal Autonomia Erkidegoko edozein udalerritan erroldatuta egotea eta benetan bertan bizitzea, eta eskabidea egin baino urtebete lehenagotik, gutxienez, Euskal Autonomia Erkidegoko edozein udalerritan erroldatuta egon izana eta benetan bertan bizi izana".

Aurkeztutako dokumentazioa ikusita, interesduna Bilboko etxebizitza berean erroldatuta egon da, inolako aldaketarik gabe, 2012ko urriaren 1etik, eta Lanbidek eskatutako dokumentazio osoa aurkeztu du, Lanbideko bulegoak aipatu duen denboran (2014ko martxotik irailera bitartean) benetan bertan bizi izan dela egiaztatzen duena.

Nolanahi ere, erakunde honek benetako bizilekua galtzeko kasuari buruzko iritzia eman ahal izan du hainbat alditan¹.

Udalergi zehatz batean erroldatzeak udalergi horretan benetan bizi delako presuntzioa dakar, besteak beste (Toki araubidearen oinarriak arautzen dituen apirilaren 3ko 7/1985 Legeko 16.1 artikulua).

Benetako bizilekua galtzeko, alde batetik, gertaera objektiboa, pertsona bat beste helbide batera lekualdatzean gertatzen dena, eta gertaera subjektiboa edo nahitakoa, bertan kokatzeko asmoa dakarrena, batera gertatu behar dira. Aurretik adierazi den bezala, erroldan inskribatzea bizileku horren iuris tantum presuntzioa da, eta presuntzio hori indargabetzen da, bizileku aldaketa adierazten duten seinale nahiko daudenean.

Alde horretatik, erakunde honek uste du interesdunak ez omen duela inoiz izan bizilekua ohiko helbidea ez zen beste batean finkatzeko asmoa, eta hainbat erosketa agiri, ordainagiri, hitzordu eta ziurtagiri aurkeztu ditu, interesduna Frantzian bizi izan dela pentsatzea eragozten dutenak.

Beraz, uste dugu ez dagoela behar beste seinale, erreklamaziogilearen benetako bizilekuaren presuntzioa hutsaltzen dutenak, eta erreklamaziogileak erroldan inskribatzeari eta benetan bizi izateari buruzko betekizunak betetzen dituela prestazioen onuraduna izateko.

2. Bestalde, aurrekarietan adierazi dugun bezala, Lanbidek erreklamaziogilearen espedientearen ofiziozko berrikuspena abiarazi zuen, partikular batek kexaduna jauna Frantzian bizi zela salatu ondoren. Lanbidek bidalitako informazioaren arabera, salaketa 2014/09/27an egin zen. Ondoren eta berehala, 2014/09/29an, hain zuzen ere, Lanbidek dokumentazioaren errekerimendua bidali zion interesdunari, azken 6 hilabeteetako benetako bizilekua egiazta zezan. Une horretan erreklamaziogileak ez zekien salaketa aurkeztu zela. Hori dela eta, antza denez, frogaren zama esleitu zitzaion, gertaera bera eta salatzailearen nortasuna jakin gabe eta, horrela, defentsa-gabeziako egoera sorrarazita.
3. Horri dagokionez, beharrezkoa da nabarmentzea beharrezkoa dela herri-administrazioek Zuzenbidearen estatu demokratikoa eta soziala oinarritzen duten printzipioak zehaztutako parametroei zorrotz heltzea. Horietako bat Espainiako Konstituzioko 9.3 artikulua arbitrariorotasunaren nahierakeriaren debeku printzipioa da, herri-administrazioen ebazpenak justifikatu eta arrazoitu beharra dakarrena, batez ere legezko eskubideak edo interesak mugatzen dituzten ekintzak direnean (Herri Administrazioen Araubide Juridikoari eta Administrazio Prozedura Erkideari buruzko azaroaren 26ko 30/1992 Legeko 54. artikulua). Arrazoiketa kongruentea izan, eta behar bezala justifikatu behar da, eskubide bat mugatzeko arrazoiak zein diren jakiteko asmoz². Kasu honetan salaketa baten edukia onartzen

¹ Besteak beste: 2013ko uztailaren 30eko eta urriaren 15eko ebazpenak eta 2014ko martxoaren 31ko ebazpena.

² Alde horretatik, gure 1/2014 Gomendio Orokorrari heltzen diogu.

ari da (ez dakigu salaketa hori sinatuta dagoen) frogabide pribilegiatu gisa, benetako bizilekuaren eskakizuna egiaztatu ez duela arrazoitzeko, beste frogabide batzuk (adibidez, erroldako inskripzioa, bankuko mugimenduak, pasaporteak, hitzordu medikoak, orientabide hitzorduak, CEARren eta hainbat elkarteren ziurtagiria) alde batera utzita.

Erakunde honen ustez, arrazoiketa hori ez da egokia prestazioak eteteko erabakia justifikatzeko. Erreklamaziogileak aurretik aipatu den Legeko 16.b) artikuluan ezarritako betekizuna betetzen du. Hori dela eta, ez dago prestazioak etetea justifikatzen duen inolako arrazoirik.

4. Amaitzeko, Lanbidek ez zuen ezer aipatu erantzun idazkian eteteko lehenengo ebazpena jakinarazteko jarraitu zen prozedurari buruz. Ez dakigu Lanbidek jakinarazpenak egin zituen ondorio horretarako lege ezarritako prozeduraren arabera. Beharbada horregatik interesdunak ez zuen errekurtsorik aurkeztu ebazpen horren aurka.

Beraz, uste dugu beharrezkoa dela nabarmentzea jakinarazpen guztiak Herri Administrazioen Araubide Juridikoari eta Administrazio Prozedura Erkideari buruzko azaroaren 26ko 30/1992 Legeko 58.-60. artikuluen eta abenduaren 3ko 1829/1999 Errege Dekretuaren bidez onetsitako Posta Zerbitzuen Araudiko 42.1 eta 43. artikuluen arabera egin behar direla.

Horregatik guztiagatik, Ararteko erakundea sortu eta arautzeko otsailaren 27ko 3/1985 Legeko 11.b) artikuluen arabera, honako hau aurkeztu zaio:

GOMENDIOA

Prestazioen etena indargabetzea, eteteko lehenengo ebazpenaren datatik aurrera prestazio horiek jasotzeko eskubidea aitortuta, eta, horren ondorioz, 2014ko irailetik dauden atzerapenak ordaintzea.

